

III. Tilastokonttori.

Tilastokonttorin vuodelta 1927 antama vuosikertomus oli seuraavansisältöinen:

Konttorin henkilökunta. Vuoden varrella tapahtui konttorin vakinaisissa viroissa juokko uudestijärjestelyitä. Valtuuston maaliskuun 23 p:nä tekemän päätöksen mukaan lakkautettiin toinen aktuaarinvirka heinäkuun 1 p:stä lukien ja sen sijaan siirrettiin ylimääräinen amanuenssinvirka vakinaiseen menosääntöön ja perustettiin uusi assistentinvirka, myöskin heinäkuun 1 p:stä lukien; ensimmäinen aktuaari sai samaan aikaan nimityksen aktuaari. Valtuuston joulukuun 14 p:nä tekemän päätöksen nojalla siirrettiin kaksi ylimääräistä laskuapulaisenvirkaa vakinaisiksi, tammikuun 1 p:stä 1928 lukien.

Toinen aktuaari W. Sjöström sanottiin irti viran lakkauttamisen tähden ja erosi elokuun 3 p:nä. Assistentiksi otettiin laskuapulainen E. Särkisilta, heinäkuun 1 p:stä lukien. Laskuapulainen A. Brunou erosi toimestaan huhtikuun 1 p:stä lukien ja vakinaisiksi laskuapulaisiksi otettiin ylimääräiset laskuapulaiset A. Ikonen ja A. Emeléus, edellinen huhtikuun 1 p:stä, jälkimmäinen heinäkuun 1 p:stä lukien.

Virkavapautta nauttivat johtaja O. Bruun yksityisasiain tähden elokuun 11 p:n ja syyskuun 10 p:n välisenä aikana, sijaisenaan aktuaari S. J. Lieto, jonka viransijaisena toimi ent. toinen aktuaari W. Sjöström. Virkavapaina olivat myöskin laskuapulaiset E. Särkisilta toukokuun 14 p:stä heinäkuun 13 p:ään, H. Montell maaliskuun 15 p:stä huhtikuun 14 p:ään, E. Inberg marraskuun 15 p:stä joulukuun 14 p:ään ja vahtimestari V. F. Aarnio tammikuun 1 p:stä toukokuun 31 p:ään, kaikki lääkärintodistuksella oikeutettuina virkavapautensa aikana nostamaan täyden palkkansa, minkä, mikäli vahtimestari Aarnioon tuli, valtuusto myönsi maaliskuun 23 p:nä, virkavapauden 2 kuukautta ylittäneeltä ajalta.

Ylimääräinen aktuaari D. Neovius erosi toimestaan vuoden lopulla, koska se, valtuuston maaliskuun 23 p:nä ja rahatoimikamarin elokuun 9 p:nä tekemäin päätösten perusteella silloin lakkautettiin; hän nautti virkavapautta yksityisasiain tähden syyskuun 16—25 p:n välisenä aikana. Ylimääräisenä laskuapulaisena toimi rouva S. Lieto tammikuun 24 p:stä kesäkuun 1 p:ään, saaden palkkaa yhteismäärärahoista palkattujen 8:nnen luokan mukaan. Ylimääräinen laskuapulainen A. Grönroos nautti sairaslomaa kesäkuun 1 p:stä heinäkuun 15 p:ään, oikeudella nauttia täydet palkkaetunsa tältä ajalta.

Siivoojatar A. Forsman erosi heinäkuun 1 p:nä, mistä päivästä hänelle myönnettiin eläke, ja otettiin hänen sijaansa siivoojattareksi rouva S. Kyllinen.

Rahatoimikamari myönsi syyskuun 20 p:nä johtaja O. Bruunille 2,000 markan suuruisen matka-apurahan osanottoa varten skandinavisen, Tuk-

holmassa syyskuun 26 ja 27 p:nä pidettävään tilastokongressiin. Kutsua 35:nteen Konferenz der deutschen Städtestatistiker Nürnbergissä syyskuun 6 ja 7 p:nä ei johtaja sitä vastoin katsonut voivansa noudattaa.

Lopuksi mainittakoon että Turun rahatoimikamarin assistentti E. Johansson marraskuussa yhden viikon aikana seurasi konttorin töitä perehtyen siellä esiintyviin tehtäviin.

Palkkaolot. Helmikuun 22 p:nä antoi tilastokonttori rahatoimikamarille siltä vaaditun lausunnon yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjain asemasta. Siinä esitettiin, että kaikki n. k. kollektivistit, joilla oli vakinaiset toimet, oli tehtävä samanarvoiseksi n. k. vakinaisten viranpitäjain kanssa, kuitenkin tekemällä poikkeuksen siivoojattariin, pesijättäriin y. m. nähden, jotka suorittavat ruumiillista työtä ja jotka lähinnä ovat verrattavissa työläisiin; viranpitäjät olisi siinä tapauksessa, aktuaari A. Hällforsin menosääntöön tehtäviä muutoksia koskevan ehdotuksen mukaan, jaettava luokiteltuihin viranpitäjiin ja tilapäiseen työvoimaan. Mitä erikoisesti konttorin omiin yhteismäärärahoista palkattuihin viranpitäjiin tulee, toisti konttori vuonna 1926 tekemänsä ehdotuksen, joka koski eräiden yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien siirtämistä vakinaiseen menosääntöön. Mikäli taas kahteen 8:nteen palkkaluokkaan kuuluvaan yhteismäärärahoista palkattuun laskuapulaistenvirkaan tulee, joiden viranpitäjillä oli lyhempi päivittäinen työaika, kuin muilla viranpitäjillä, katsoi konttori, että heidät oli edelleenkin palkattava yhteismäärärahoista, mutta että, jos nämäkin katsottiin tarpeelliseksi siirtää vakinaisiksi, ainoastaan 1 palkkaluokka voisi niihin nähden tulla kysymyksen.

Sittenkun valtuusto oli toukokuun 25 p:nä hylännyt rahatoimikamarin laatiman ja erikoisen valiokunnan tarkistaman esityksen kunnan viranpitäjain palkkojen uudestaan järjestämiseksi ja asia syksyn kuluessa oli otettu uudelleen käsiteltäväksi rahatoimikamarissa, puolsi tilastokonttori marraskuun 4 p:nä antamassaan lausunnossa vastamainittua valtuuston valiokunnan tekemää ehdotusta parin muutoksin. Sittemmin laati rahatoimikamari uuden ehdotuksen kunnan viranpitäjain palkanjärjestelyksi, ja ehdotti samalla, että yhteismäärärahoista palkatut viranpitäjät oli osin siirrettävä vakinaiseen palkkasääntöön, osin palkattava sopimuksen mukaan, jonka tähden koko n. k. kollektivistien ryhmä tulisi poistumaan. Valtuusto hyväksyi nämä ehdotukset erinäisin muutoksin joulukuun 14 p:nä.

Tilastokonttorin viranpitäjain palkoissa tapahtui näin ollen vuoden varrella seuraavat muutokset:

Amanuenssinvirat, sekä aikaisempi että vakinaiseen palkkasääntöön otettu, siirrettiin kaupunginvaltuuston maaliskuun 23 p:nä tekemän päätöksen nojalla 8:nteen palkkaluokkaan, heinäkuun 1 p:stä lukien. Kaupunginvaltuuston joulukuun 14 p:nä tekemällä päätöksellä siirrettiin johtajanvirka 14:stä 15:nteen palkkaluokkaan, ensimmäinen aktuaarinvirka 11:stä 12:nteen, assistenttinvirat 5:stä 6:nteen ja laskuapulaisten virat 3:sta 4:nteen luokkaan, kaikki vuoden 1928 alusta lukien, jonka lisäksi molemmat ylimääräiset laskuapulaistenvirat, jotka mainitusta ajankohdasta lukien muutettiin vakinaisiksi, sijoitettiin 1 palkkaluokkaan ja niiden työaika määrättiin 5 tunniksi päivittäin.

Oikeuden saada ikäkorotuksiin nähden laskea hyväkseen ylimääräisinä apulaisina palvelemana aika myönsi kaupunginvaltuusto laskuapulaisille M. Björklundille, H. Montellille, E. Inbergille, H. Zimmermannille, A. Ikoselle ja A. Emeléukselle.

Kaupungin viranpitäjain palkat maksettiin tammi- ja helmikuulta VIII:n- nen ja sen jälkeen IX:n- nen palkka-asteikon mukaan. Kaupunginvaltuuston

joulukuun 14 p:nä tekemällä päätöksellä vakiinnutettiin palkat kolmen vuoden ajaksi, tammikuun 1 p:stä 1928 lukien, lähinnä IX palkka-asteikkoa vastaavalle tasolle.

Painettuja julkaisuja. Vuoden varrella julkaisi konttori seuraavat 11 julkaisua, jotka ilmestyivät seuraavina aikoina:

- Maalisk. 19. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 37. 1924. IV+288+182 siv.
- Toukok. 28. Författningar rörande Helsingfors stad. Kommunal handbok. Tredje häftet. X + 328 siv. (siv. 505—832).
- » 31. Helsingin kaupunkia koskevat asetukset. Kunnallinen käsikirja. Kolmas vihko. X + 340 siv. (siv. 515—854).
- Kesäk. 11. Helsingin kaupungin tilasto — Helsingfors stads statistik. III. Merenkulku — Sjöfart. 3. 1924—26. IV + 12 + 44 siv.
- Heinäk. 6. Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma. 4. 1926. X + 140 siv.
- » 6. Kommunal författningssamling för Helsingfors stad. 4. 1926. X + 140 siv.
- Elok. 10. Helsingin kaupungin tilasto — Helsingfors stads statistik. II. Ulkomaan kauppa — Utrikes handel. 11. 1926. IV + 14 + 78 siv.
- Syysk. 30. Kommunalkalender för Helsingfors stad. 7. 1927. VIII + 272 siv.
- Jouluk. 24. Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 38. 1925. IV + 256 + 180 siv.
- » 31. Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 38. 1925. IV + 260 + 180 siv.
- » 31. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja — Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 20. 1927. XIV + 340 siv.

Vuoden loppuessa oli painettavana kunnallisten asetusten kodifioinnin neljäs vihko, joka suurimmaksi osaksi oli kokoonpantu korehtuurina, mutta jonka painaminen oli syksyn kuluessa lykätty uutta terveydenhoitoa koskevan asetuksen julkaisemista odottaessa, sekä opetuslaitosten tilasto vuosilta 1924—27 ja terveydenhoitotilasto vuosilta 1924—26. Vuoden kuluessa painettiin vielä 4 vihkoa vuoden 1927 kunnallista asetuskokoelmaa, jotka täydennettyinä vuoden lopulla julkaistuilla asetuksilla varustetaan nimilehdellä ja hakemistolla sekä sidotaan. Tähän julkaisuun sekä kodifiointiin sisältyvistä asetuksista toimitti konttori eripainokset merkitsemistavasta rakennuspiirustuksia laadittaessa annetuista määräyksistä (350 kpl.) sekä sairaalain viranpitäjän johtosäännöstä (500 kpl.).

Julkaisutoiminta. Kaupunginvaltuuston vuonna 1926 asettama komitea, jonka tehtävänä oli tutkia, mikäli olisi mahdollista supistaa konttorin julkaisutoimintaa, antoi lausuntonsa ¹⁾ vuoden alussa. Mietinnössä esitettiin, että tilastollisia julkaisuja jossain määrin voitaisiin lyhentää; tämä kävisi päinsä tilastolliseen vuosikirjaan, terveyden- ja sairaanhoitotilastoon, opetuslaistosten tilastoon sekä kauppatilastoon ja merenkulku-tilastoon nähden, mitkä viimeainitut julkaisut valiokunnan mielestä olisi yhdistettävä samaksi julkaisuksi. Valiokunta ehdotti että kaupunginvaltuusto velvoittaisi konttorin painatus-työissään ottamaan huomioon tarpeelliset rajoitukset ja oikeuttaisi konttorin huomioonottaen mietinnössä annetut esimerkit ja ohjeet saapuvaan aineistoon tekemään tarpeelliset lyhennykset, sekä velvoittaisi konttorin, jos joissakin tapauksissa pidettäisiin välttämättömänä julkaista laajempia tilastollisia

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5.

tietoja, neuvottelemaan siitä rahatoimikamarin kanssa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi maaliskuun 23 p:nä nämä valiokunnan ehdotukset ja päätti samalla että kaupungin ulkomaan kauppaa ja merenkulkua koskeva tilasto olisi yhdistettävä samaksi julkaisuksi. Edelleen antoi valiokunta lausuntonsa sen ratkaistavaksi annetussa kysymyksessä, joka koski tilastokonttorin erinäisten virkojen uudestijärjestelyä, tehden erinäisiä ehdotuksia, jotka valtuusto niinkään hyväksyi; täten toimeenpannusta uudestijärjestelystä on edellä tehty selkoa.

Apua ja tietoja muille viranomaisille. Kuten lähinnä edellisinä vuosina sai konttori tilastolliselta päätoimistolta kuukausittain tietoja elinkustannusindeksiluvuista, laski vuokraindeksiluvun valtuuston lokakuun 7 p:nä 1925 tekemän päätöksen mukaan sekä lähetti erälle kunnallisille laitoksille ja viranomaisille tiedon lähinnä edellisen kuukauden indeksiluvuista.

Toukokuun 17 p:nä lähetti konttori rahatoimikamarille lausunnon ja ehdotuksen tilastollisen päätoimiston tekemän ehdotuksen johdosta että järjestettäisiin tiedustelu vuokratason selville saamiseksi kaupungissa kesäkuun 1 p:n jälkeen ja antoi kamari toukokuun 20 p:nä konttorin tehtäväksi järjestää sanotun tiedustelun. Tiedot kerättiin kuten ennenkin samoista taloista kuin vuosina 1925 ja 1926. Kun asunto-osakeyhtiöt yhä enemmän syrjäyttävät vuokratatolot ja melkein kaikki uudet ja uudenaikaiset talot sisältävät n. k. osakehuoneistoja, jonka johdosta vuokratiedot on saatu pääasiallisesti vanhempien talojen huoneistoista, joissa on verraten alhaiset vuokrat, piti konttori välttämättömänä, että tiedustelu ulotettiin käsittämään myöskin sellaiset osakehuoneistot, jotka on vuokrattu toisessa kädessä. Kootut tiedot yhdistettiin kuten ennenkin tilastokonttorissa, jonka jälkeen valmiit taulukot lähetettiin tilastolliseen päätoimistoon.

Heinäkuun 2 p:nä lähetettiin lääninhallitukseen elintarpeiden hintoja kaupungissa koskevat tiedot.

Merenkukkuhallitukselle lähetettiin merenkulkua satamissa ja satamakanantaa vuonna 1926 koskevat tiedot.

Kuten tavallista laati konttori Uudenmaan läänin maaherran vuosikertomukseen kuuluvat taululiitteet, mikäli ne koskivat Helsingin kaupunkia.

Kansainväliseen tilastolliseen laitokseen Haagissa lähetettiin sen julkaisemaan teokseen *Annuaire statistique des grandes villes* tarvittavat täydentävät tiedot, mikä teos sittemmin, vuoden lopulla, ilmestyikin ja lähetettiin konttorille siitä 5 kappaletta.

Erinäiset ulkomaalaiset viranomaiset pyysivät konttorilta tilastollisia ja muita Helsingin kaupunkia koskevia tietoja ja konttori lähetti vuoden kuluessa Budapestiin tietoja itsemurhista, Wieniin vesijohtoverkkoon yhdistettyjen tonttien lukumäärästä sekä kuluttajain veloittamisen perusteista sekä Riikaan elokuvateatterien lukumäärästä.

Nikkilän mielisairaalan lääkärin, tohtori E. J. Horellin pyynnöstä toimitti konttori mielisairaiden todennäköistä lukumäärää vuosina 1930 ja 1935 koskevia laskelmia. Tohtori H. Hausteinille Berlinissä lähetti konttori kaupungissa esiintyviä veneerisiä tauteja koskevia tietoja, jotka olivat tarkcitetut hänen julkaisemaansa teosta varten.

Lopuksi laadittiin kulkutautisairaalan assistenttilääkäriä tohtori Hj. Söderströmiä varten tuberkuloosiin kuolleita lapsia koskeva tilasto. Ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastajan pyynnöstä poimittiin henkikirjoista Kämpylän ruotsinkielisiä, kansakouluijässä olevia lapsia koskevat tiedot.

Elinkustannustiedustelu. Sittenkun tilastollisen päätoimiston sosiaalitalastollinen osasto oli rahatoimikamarille osoittamassaan kirjelmässä huoma-

uttanut, että hallitus oli päättänyt järjestää tiedustelun elinkustannustason selville saamiseksi eri paikkakunnilla ja perheellisten talouksien menojen jakautumisesta eri menoeriin, jotta siten saataisiin parempi perusta elinkustannusindeksilukujen laskemiselle, sekä samalla ehdottanut, että kaupunki samoin perustein kuin ennenkin ottaisi osaa tiedustelusta johtuviin kustannuksiin, siten että kaupunki maksaisi palkkion perheille, jotka sitoutuisivat vuoden aikana viemään tarkkaa kirjaa menoistaan ja tuloistaan, sekä palkkain tarvittavan määrän neuvot, kun taas tilastollisen päätoimiston sosiaalitalastollinen osasto hankkisi kaupungille tilikirjat ja huolehtisi kirjojen laatimisesta, antoi konttori toukokuun 30 p:nä lausunnon ehdotuksesta. Konttorin mielestä oli luotettavien indeksilukujen hankkiminen elinkustannuksia varten huomattavan tärkeää kaupungille, minkä tähden kaupungin oli syytä ottaa osaa ehdotetun tiedustelun järjestämiseen. Kaupungille tulevain kustannusten laski konttori, edellyttäen että 200 täydellistä, koko vuoden pidettyä tilikirjaa saataisiin ja edellyttäen että ylimääräinen aktuaarin virka toistaiseksi säilytettäisiin, nousevan 92,000 markkaan. Kaupunginvaltuusto hyväksyi sittemmin lokakuun 12 p:nä tilastollisen päätoimiston ehdotuksen. Kun rahatoimikamari kuitenkin myöhemmin päätti, että ylimääräinen aktuaarinvirka oli vuoden loppuessa lakkautettava, esitti konttori, että kamari menoarvioehdotukseensa ottaisi tiedustelun toteuttamisen valvomista varten tarpeelliseksi käyvän määrärahan, ja otettiin tämän johdosta vuoden menosääntöön kustannukset tiedustelun toimeenpanosta 108,000 markkaan korotetuina määrin.

Koska tilastollinen päätoimisto oli lausunut toivomuksen, että kirjanpito-perheiden lukumäärä tulisi konttorin kustannusarviossa edellytettyä suuremmaksi, ilmoitti konttori suostuvansa keräämään suuremman määrän tilinpitokirjoja, jos valtio suorittaisi siitä johtuvat kustannukset, ja sitoutuisi tilastollinen päätoimisto siinä tapauksessa, että täydellistä kirjanpitoa vieneiden perheiden luku ylittäisi 200, suorittamaan kirjanpitokorvauksen ylittävälle määrälle perheitä sekä maksamaan korvauksen vastaavalle lukumäärälle neuvot, kuitenkin ainoastaan edellyttäen että kirjanpitoperheiden luku ei alussa olisi suurempi kuin 400.

Kirjanpitokausi alkoi tammikuun 1 p:nä 1928. Joulukuun aikana tehtiin, osin kunnan ja valtion virastojen, osin Suomen ammattijärjestön ja osin eräiden toiminimien kautta sopimus n. 350 perheen kanssa, että ne vuoden 1928 aikana tiedustelua varten pitäisivät tilikirjaa; kirjanpitäjät kuuluivat etupäässä työväen luokkaan, koska osoittautui vaikeaksi saada kirjanpitoon halukkaita alempien virkamiesten keskuudesta.

Verustilasto. Vuoden kuluessa antoi valtioneuvosto tilastolliselle päätoimistolle tehtäväksi joka toinen vuosi laatia kunnallisverotusta koko maassa käsittävä tilasto. Konttori otti tämän johdosta harkittavakseen olisiko ja missä määrin konttorin kunnallisverotuksessa Helsingissä verotettujen henkilöiden tuloista useana vuonna peräkkäin laatima tilasto vastaisuudessaakin laadittava. Konttori katsoi, neuvoteltuaan asiasta verotusviranomaisten kanssa, olevan kaupungille hyödyksi, että vuosittaisia tietoja yhä edelleen olisi saatavissa sekä että erinäisiä yksityisseikkoja, joita ei oteta huomioon suunnitellussa tilastollisessa päätoimistossa suoritettavassa tilastossa, yhä edelleen käsiteltäisiin. Koska lisäksi pidettiin sopimattomana laatia kysymyksessä oleva tilasto joka toinen vuosi tilastollisessa päätoimistossa ja joka toinen vuosi tilastokonttorissa ja koska tilastollisella päätoimistolla oli käytettävänä Hollerithin mallisia sähkökoneita, jotka suuresti jouduttavat ja helpottavat

työtä, ryhtyi konttori tilastollisen päätoimiston kanssa neuvotteluihin, joiden tarkoituksena oli yhteistyön aikaansaaminen sen kanssa. Näiden neuvotte-
lujen tuloksena tehtiin päätoimiston kanssa sopimus, jonka nojalla työ jär-
jestettiin seuraavaan tapaan. Koneelliseen työskentelyyn tarvittavat päätoi-
miston lähettämät kortit reijjitetään joka vuosi konttorissa veroluetteloiden
perusteella, joita luetteloita saadaan kaksi nidosta kerrallaan rahatoimikont-
torista, jonka jälkeen kortit lähetetään päätoimistoon, joka vuosittain laatii
niistä tilaston Hollerithin koneiden avulla ja antaa konttorille sen tarvitse-
mat tiedot. Konttorilta säästyy huomattavasti työtä, koska aikaa vaativaan,
takoisuuslautakunnasta saatujen henkilökorttien kaksi kertaa uusiutuvaan
järjestämiseen lasketaan kuluva 15 kuukautta, jos yksi henkilö suorittaisi
sen, kun taas Hollerithin korttien reijittämiseen lasketaan tarvittavan 5 kuu-
kautta, konttorin henkilökunnan totuttua työhön. Kun tilastollinen päätoi-
misto kuitenkin laskee, että sen menot korteista ja koneenkäytöstä sen vuoden
aikana, jolloin tilasto laadittiin yksinomaan kaupungin laskuun, tulisi ylitt-
ämään voiton, joka sille koituisi, jos se vapautettaisiin reijittämisestä sinä
vuonna, jolloin tilasto olisi laadittava valtion laskuun, sitoutui konttori vielä
tilastollisen päätoimiston laskuun reijittämään ne henkilökortit, jotka tarvi-
taan joka toinen vuosi valtion tulo- ja omaisuusverotuksesta Helsingissä laa-
dittavaa tilastoa varten, johon työhön myöskin lasketaan tarvittavan 5 kuu-
kautta (joka toinen vuosi). Työnsäästö on, konttorin sitouduttua suorittamaan
tämän lisätyönkin, kuitenkin huomattava. Sopimuksesta on vielä sekin hyöty,
että kunnallisverotuksessa verotetut ryhmitetään ammatittain (yhtiöt toi-
minta-alansa mukaan) mitä ryhmitystä aikaisemmin ei ole voitu tehdä siihen
liittyvän runsaan työn takia. Toiselta puolen taas ei enää tulla saamaan tie-
toja verotettujen jakautumisesta tulojen suuruuden mukaan kaupungin osit-
tain ryhmitettyinä, vaan ainoastaan koko kaupungista. Konttori ei kuiten-
kaan ole katsonut tällä olevan suurtakaan merkitystä, koska asutus meidän
kaupunginosissamme ei ole samanlaatuista (yksinomaan työläisiä, yksinomaan
keskiluokkaa j. n. e.). Kuten ennenkin tullaan veroluetteloista edelleenkin saa-
maan verotettujen lukumäärää ja veroäyryjä kaupunginosittain koskevia tietoja.

Tilastollisen päätoimiston kanssa tehty sopimus astui voimaan joulu-
kuussa, jolloin verotustilastotyö aloitettiin uuden menetelmän mukaan.

Konttorin huoneistoa suurennettiin rahatoimikamarin kesäkuun 21 p:nä
tekemän päätöksen mukaan kansanlastentarhaintarkastajan aikaisemmin
käyttämällä yhden huoneen ja eteisen käsittävällä huoneistolla.

Konttorin menot ja tulot. Seuraava taulukko osoittaa missä määrin kont-
torin käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin tai säästettiin:

Tili.	Määräraha.	Menot.	Ylitetty (-) tai säästetty (+) määrä.
Palkkaukset.....	477,672 —	488,453 90 —	10,781 90
Ylimääräiset apulaiset	126,042 —	88,025 46 +	38,016 54
Tilapäiset apulaiset	18,000 —	13,928 — +	4,072 —
Konttorin ulkopuolella teetettävä työ ..	36,000 —	32,338 20 +	3,661 80
Painatuskulut	¹⁾ 517,856 76	330,906 60 +	²⁾ 186,950 16
Siivoaminen	8,400 —	8,436 50 —	36 50
Tarverahat	15,500 —	15,273 10 +	226 90
Yhteensä	1,199,470 76	977,361 76	+ 222,109 —

¹⁾ Tästä edelliseltä vuodelta 29,856: 76 markkaa. — ²⁾ Siirretty vuoteen 1928.

Tähän tulee lisäksi 19,679 markkaa, jotka rahatoimikamarin päätöksellä osoitettiin yleisestä kalustotilistä ja millä varoilla ostettiin m. m. Remington kirjoituskone, Corona Four kannettava kirjoituskone, kaksi Comptator yhteenlaskukonetta, kirjoituspöytä, suurehko määrä pahvikoteloita ja hylly kirjavarastoa varten.

Konttorin tulot myydyistä julkaisuista ja asetuksista nousivat 1,738: 25 markkaan.

Vuoden 1928 menosääntö. Elokuun 9 p:nä lähetti konttori ehdotuksen vuoden 1928 menosäännöksi. Kaupunginvaltuuston joulukuun 21 p:nä vahvistama konttorin menosääntö päättyi 1,077,500 markkaan.

Kirjasto lisääntyi vuoden varrella 337 nidoksella.

Lähteiden toimituskirjeiden luku oli vuoden varrella 2,709. Niistä oli 712 lähteviä kirjelmiä ja 1,997 jaettuja julkaisuja.